

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.134.2024.RB
3438802.13688603.11070262
Warszawa, 15-11-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Posła Piotra Kandyby w sprawie dzikich zwierząt na terenach zurbanizowanych K10INT4503 (przekazaną do Ministra Klimatu i Środowiska przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji) oraz interpelację Posła Piotra Kandyby w sprawie dzików w naszych miastach i miasteczkach, K10INT5274 (skierowaną również do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra - Członka Rady Ministrów, Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów), przedstawiam poniższe informacje:

Mając na uwadze problemy związane z realizacją przez samorzady gminne zadań wynikających z zagrożeń bezpieczeństwa w przypadku incydentalnego przebywania zwierząt poza terenem naturalnego występowania, chciałbym zauważyć, że kwestie powyższe pozostają na styku kilku aktów prawnych pozostających w gestii Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Do tej pory sposób postępowania jednostek samorządu terytorialnego (dalej j.s.t.) w przypadkach incydentalnego przebywania zwierząt poza obszarem naturalnego występowania wynikał z interpretacji przepisów o samorządzie gminnym. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465) - dalej u.o.s.g, zadania własne gminy obejmują w szczególności sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Wskazane sytuacje stanowią zatem podstawę do podejmowania przez gminę działań mających na celu przywrócenie porządku publicznego lub zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom. Działania te mogą polegać na schwytaniu zwierzęcia i przewiezieniu go w bezpieczne miejsce, przy czym miejsce docelowego

wypuszczenia zwierząt łownych powinno zostać określone, zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1082).

Zwracam też uwagę, że obowiązujące przepisy prawa nie zakazują odłowu dzików, jednakże odłowione dziki nie mogą być przemieszczane. Zakaz przemieszczania dzików wynika z postanowień przyjętych na poziomie Unii Europejskiej, tj. bezpośrednio z przepisów art. 48 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającego środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/6053 (Dz.Urz.U.E.L Nr 79, str. 65). Stąd powiatowi lekarze weterynarii w przypadku wydania nakazu przeprowadzenia odłowu dzików, nakazują jednocześnie ich uśmiercenie. Obywatele muszą być świadomi, że zawiadamiając o obecności dzika celem odwołania jednocześnie doprowadzają do zabicia dzika.

W świetle wskazanych przepisów należy zaznaczyć, że to na samorządzie gminnym ciążyą koszty odłowu, odstrzału lub ewentualnego transportu (gdy zniesione zostaną obowiązujące zakazy dotyczące przemieszczania) dzików występujących w miastach, gdyż sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli stanowią zadania własne gminy. Jednocześnie zdaniem obecnego kierownictwa Ministerstwa Klimatu i Środowiska nie może być w tych działaniach pomijany aspekt dobrostanu zwierząt dzikich, w tym dzików.

Zgodnie z informacjami, jakie wpływają do Ministra Klimatu i Środowiska obecnie wiele gmin zaprzestaje działań w związku z dzikimi zwierzętami z uwagi na brak środków finansowych spowodowanych wstrzymaniem wykonania uchwał budżetowych przez Regionalne Izby Obrachunkowe (RIO). RIO wskazują jednoznacznie, że z obowiązujących przepisów nie wynika wprost, aby pomoc dzikim zwierzętom gmina mogła realizować jako zadania własne. Z pozostałych regulacji prawnych nie wynika także, aby j.s.t. były uprawnione do finansowania działań w tym zakresie. Zdaniem RIO oznacza to, że gmina, planując wydatek bieżący na pomoc dzikim zwierzętom na swoim terenie, nie posiada podstawy prawnej. W tym zakresie Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w piśmie nr BMP.0713.2.44.2024 z dnia 30 września 2024 r. wyraził pogląd, że „zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych nadzór nad działalnością regionalnych izb obrachunkowych sprawuje minister właściwy do spraw administracji publicznej jedynie na podstawie kryterium zgodności z prawem. W związku z powyższym, Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji (SWiA) nie przysługują z tytułu sprawowanego nadzoru uprawnienia władcze, ingerujące we wszystkie sfery działalności izb. Nadzorowanie regionalnych izb obrachunkowych nie oznacza generalnej kompetencji Ministra

MSWiA do wkraczania w ich działalność, w tym weryfikowania pod względem merytorycznym, podejmowanych działań o charakterze orzecznictwym, kontrolnym, szkoleniowym, jak i stanowisk zajmowanych przez izby. Regionalne izby obrachunkowe, posiadając status państwowych organów nadzoru i kontroli gospodarki finansowej, są wyposażone w daleko idącą samodzielność i niezależność w wykonywaniu powierzonych zadań i funkcji. Natomiast wydawane przez regionalne izby obrachunkowe interpretacje przepisów prawa, nie stanowią wiążącej wykładni, a jedynie wyrażają pogląd na wskazany przez wnioskodawcę problem. Z kolei ocena dokonana w ramach działalności nadzorczej przez Kolegia właściwych izb, podlega wiążącej opinii sądów administracyjnych.”

Informuję także, że propozycja rozważenia możliwości zawarcia stosownych rozwiązań prawnych dot. wskazanej kwestii w ustawie o samorządzie gminnym, a w szczególności doprecyzowania katalogu zadań własnych gminy, określonego w art. 7 ust. 1 u.o.s.g. tak, aby umożliwić gminom realizację i finansowanie zadań mających na celu eliminację zagrożeń powodowanych przez zwierzęta, została przeanalizowana przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (dalej: MSWiA) i uznana za niezasadną (pismo nr BM-WKA-0511-1-84/2024 z dnia 29 maja 2024 r.).

MSWiA wskazało, że u.o.s.g. jako ustawa ustrojowa, zawiera ogólne normy, dotyczące funkcjonowania gmin, w tym wykonywanych przez nie zadań. Podkreślono, że gminy wykonują zadania i posiadają kompetencje z zakresu różnych dziedzin administracji publicznej, które regulowane są przepisami prawa materialnego mieszczącymi się w działach administracji rządowej podlegających różnym ministrom. Ponadto, MSWiA zwróciło uwagę na możliwość uregulowania tej kwestii w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399) oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54), będących w gestii Ministra Klimatu i Środowiska.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (dalej: MRiRW) również negatywnie odniósł się do postulatu ewentualnego znowelizowania przepisów, pozostających w jego właściwości - ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2023 r. poz. 1580 z późn. zm.) - pismo nr DŻW.orz.057.1.2024 z dnia 1 lipca 2024 r..

Mając na uwadze złożoność problemu, problem może zostać poddany analizie przez Zespół ds. reformy łowiectwa, również przy udziale zaproszonych przedstawicieli MSWiA, MRiRW, przedstawicieli j.s.t., aby wspólnie wypracować rekomendacje do zmian przepisów prawa.

Odnosząc się natomiast do pytania zawartego w interpelacji K10INT5274 „czy możliwe jest zorganizowanie posiedzenia połączonych Komisji, merytorycznie „zainteresowanych” tematem – a więc na pewno Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa”, chciałbym wyjaśnić, że kwestie dotyczące zwoływania posiedzeń komisji sejmowych zgodnie z uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2022 r. poz. 990 z późn. zm.) – dalej Regulamin - należą do kompetencji komisji, jej prezydium lub przewodniczącego oraz Prezydium Sejmu. Zwołanie komisji może nastąpić także na wniosek co najmniej jednej trzeciej ogólnej liczby członków komisji (art.152). Ponadto należy dodać, że zgodnie z art. 153 Regulaminu „Na żądanie prezydium komisji ministrowie oraz kierownicy naczelných organów administracji państwowej, a także kierownicy innych urzędów i instytucji państwowych są obowiązani przedstawiać sprawozdania i udzielać informacji oraz uczestniczyć w posiedzeniach komisji, na których rozpatrywane są sprawy dotyczące ich zakresu działania.”

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów